

Ese de dóue ori in septemana:  
Joi-a si Dominec'a.

**Pretiulu de prenumeratiune:**

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.  
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.  
„ patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

**Pentru Romani'a si strainetate:**

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.  
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

# LUMINA.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contieniu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) taes'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiulu publicatiuniloru se se anticip-

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

**Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.**

## Despre cauzele adunarilor bisericesci.

(Finea.)

Escanduse in Afric'a eresulu *Pelagianiloru*, se inceputa si unele frecari intre eppii Africeii, si intre eppulu Romei. *Zosimu*, càci intr'o cauza a pretinsu acest'a, ca caus'a aceea se i se substérna lui spre decidere ca apelata. Africanii din inceputu se indoiéu, ce sè faca? cà n'au vrutu sè causedie frecari; insa dindata ce eppulu Romei pretinsa, ca pe bas'a decisiunei sinodale din *Sardic'a*, pre carea a numit'o elu *niceana*, (Can. 4.) toti eppii au sè substérna lui cauzele apelate, si asia cà elu e mai presusu decâtu toti eppii, — se adunà sinodulu mare in Cartagen'a in a. 419, si aci a decisu santii parinti, cà ei se tienu de decisiunile niceane, cà actele, la care se provóca eppulu Romei, nu sunt gemine; cà pap'a Romei n'are nimica a se amestecá in Afric'a; si cà densulu nu póte fi mai tare insufletitu de spiritulu santu, decâtu intregulu sinodu eppalu. — Eppulu Cartagenei se chieamá si Papa.

In Cartagen'a s'au tienutu inca sub timpulu persecutiuniloru, nainte de adunarea prima niceana, trei adunari locale in caus'a botezului ereticiloru, si adeca: in a. 255, apoi 258, si a treia éra in a. 258, pentru-cà Stefanu pap'a Romei n'a voitu se precunósca decisiunile aceloru dóue adunari din a. 255. si 258.

Totu in Cartagen'a, dupa incetarea persecutiuniloru s'au mai tienutu adunari bisericesci; si adeca: in a. 348 sub pap'a Cartagenei *Gratu*, candu imperatulu Constans a trimisu pre cutare Pavelu si Macariu in Afric'a, ca prin impartirea donuriloru, celoru ce au seracitu prin persecutiunile Donatistiloru, sè alinedie spiritele celoru asupriti, ce au si succesu; apoi in a. 390 sub *Genetliu*, unde s'au adusu 13 canóne, care tóte s'au aprobatu prin adunarea generala din Cartagen'a in a. 419; in a. 397, unde s'au adusu 50 de canóne, care completau cele 33 de canóne aduse in a. 393 in Iponi'a, pre care le a falsificatu *Dionisiu* celu micu; apoi in a. 401, 407 si in 419 in contra lui *Pelagiu*, *Celestinu* si *Donatu*.

*Pelagiu* invetiá urmatórele: 1. Adamu s'a creatu ca moritoriu, carele séu cà ar fi peccatuitu, séu cà nu, a trebuitu se móra. Peccatulu lui l'a vatamatu numai pre elu, si nu si pre totu némulu omenescu. 3. Pruncii decurendu nascuti se afla in aceea stare, in care s'a aflu Adamu nainte de peccatu. 4. Cumca nici pentru peccatulu lui Adamu va muri totu némulu omenescu, dar nici prin invierea lui Cristosu va inviá. 5. Pruncii, de si nu s'ar botezá, vor avé vietia eterna. 6. Cei avuti, ma de si ar face bine, nu potu fi partasi imperatiei lui Ddieu. 7. Ajutorulu lui Ddieu nu se impartasiesce la fiesce care actu, ci stà in liber'a voia a face bine séu reu. 8. Ajutorulu lui Ddieu ni se dà dreptu meritele nóstre. 9. Fíii lui Ddieu se potu chieamá numai aceia, carii sunt fora totu peccatulu. 10. Déca

are cineva lipsa de ajutorulu lui Ddieu, atunci n'are voia libera; fiindu-cà in liber'a voia a fiesce caruia stà a face séu a nu face ceva. 11. Invingerea nóstra nu e prin ajutorulu lui Ddieu, ci din liber'a nóstra voia. 12. Iertarea peccatorulu nu se dà celoru ce se pocaescu dreptu grati'a si indurarea lui Ddieu, ci dreptu meritele si lucrarea aceloru, carii prin pocaintia vor fi demni de indurare. — Totu de aceste principii a fostu si *Celestinu*.

*Donatu* celu mare, si partisanii sei: Donatistii, din rancóre, cà n'a incaputu *Donatu* de eppu in Cartagen'a, a scoditu unu eresu nou: cà biseric'a prin aceea, cà *tolerédia pre cei peccatosi, a incetatu a fi cea adeverata*, si asia, cà toti cei consecrati si botezati prin eppii si preotii cutarei tolerante biserici, au de nou a se consecrá, séu a se botezá. — Eresulu Donatistiloru a inceputu in a. 311, si a duratu pana in a. 428, candu se ocupá Afric'a de catra Vandalii ariani. — Donatistii in furi'a sa in contr'a ortodocsiloru intrebuintiau si pre fanaticii *cercutori*, carii spernendu totu lucrulu negau si proprietatea averii, traieiu numai din cersitura, si se obrudéu spre torturare; inse de multe ori agredau pe drumuri pre cei ortodocsi, ba ii incungiurau si in locuinti'a loru, ii despoiau de averile loru, si bisericile loru le predau Donatistiloru. — Biseric'a ortodocsa, ca nepofitóre de sange, din inceputu a pasitu numai in modu linu, si cu crutiare in contra Donatistiloru; insa dupa ce escesele loru au trecutú tóta mesur'a, au trebuitu sè se intrepuna insusi imperatii Romei: *Valentinianu I* si *Gratianu*, si a pune capetu foradelegiloru loru.

*Origenu*, celu mai neobositu scrietoriu bisericescu, *Didimu* si *Evagriu*, invetiau: cà sufletele omenesci sunt mai nainte de trupuri; cà sufletele dupa mórtea trupului intra in altu trupu; cà tortur'a iadului are capetu; cà dracii éra voru capatá harulu angerescu; cà sufletele voru inviá fora trupuri; cà cerestile trupuri au suflete. — Invetiatu'r'a acest'a s'a anatemisatu prin adunarea Vecumenica in Constantinopolea.

*Serghiu*, *Piru*, *Pavelu*, si *Petru* patriarsii Constantinopolei, *Onoriu*, pap'a Romei, *Ciru* a Alesandriei, *Teodoru* din Fanaru, *Macariu* a Antiochiei, *Stefanu* invetiacelelu acestuia, si *Policronu* nebunulu, invetiau in Cristosu a fi numai o voia si o lucrare. — Pre acestia ii-au afurisitu adunarea VI ecumenica din Trul'a. — Despre pap'a *Onoriu*, de si apusenii 'lu apara a nu fi fostu ereticu, au precunoscutu insusi papii Romei: *Leonu*, *Adrianu* si *Agatonu* in scrisórea catra imperatulu Pogonatu. Acuma vine intrebarea: cà cine a fostu infalibilu? *Onoriu*, carele invetiá intr'unu modu, séu papii: *Leonu*, *Adrianu* si *Agatonu*? — Facenduse vorb'a despre infalibilitatea papei dela Rom'a, trebue insemnata procedur'a sinodului cartagenu. Pre cutare *Apiariu*, presviterulu din episcopatulul Sichei in Afric'a, dreptu mai multe culpe sinodulu cartagenu l'a escomunicatu; insa papii: *Zosimu* si *Celestinu*, voindu asi atribuí o prerogativa peste toti eppii, n'a

cercatu culp'a lui Apiariu, ci s'a cuminecatu cu elu. Apiariu pe urma a precunoscutu facutele incriminari, dupa cum se vede din epistoli'a a II. a Sinodului cartagenu catra pap'a Celestinu din Rom'a; asia dara precum Zosimu asia si Celestinu au fostu falibili.

Luptatorii in contr'a icóneloru: *Anastasiu, Constantinu* si *Nichit'a*, si aseclii lor, carii nu numai cà nu sarutau icónele, si nu se inchinau lor, ci inca le numiau *idoli*, le ardéu, le càlcáu, le taraiéu pe drumuri, si in totu modulu le batjocoréu, s'au afurisu prin adunarea VII ecumenica unde s'a decisu: cà precum icón'a lui Cristosu (*Zugravita* cu vapsele, séu cu mozaicu, séu cu alta materia, asediata cu arta pe santele vase, in biserica, pe vestminte, pe paret, pe scanduri, in casa si pe cà), si a precuratei Nascátore de Ddieu, asia si a onoratoru angeri, si a tuturor santiloru, sè se inaltie, si sè se onorede.

**Meletiu Dregheciu,**  
Prot. Thimisorii.

## Despre morburile albineloru.

### I.

### Muced'a séu cium'a.

(*Mycosis, Faulbrut, Brutpest, Ragály.*)

Sub acestu nume aflamu celu mai periculosu morbu epidemicu pentru albine, pre care renumitulu stupariu Dr. Dzierzon lu-numesce „reulu releuru“ ér noi romanii de dupa putrediunea ce ni se arata in faguri in form'a unei mucedieli lu-potemu numi: „muced'a“ séu cium'a clocituri.

Din literatur'a stuparitului scimu cumca muced'a a fostu cunoscuta in seclii mai vechi, n'a grasatu in sa in asia mare mesura ca in timpulu nostru si mai cu séma in partile Germaniei.

Cea mai mare ocupatiune a stupariloru de astadi este a cercá urdirea acestui reu si a aflá medilócele spre sterpirea lui. Dorere in sa cà pré multi semi-stupari \*) voindu a trece de barbati iscusiti scriu câte-tóte, bunele, practice si nepractice, fora ca se fia studiatu caus'a reului pre deplinu, éra redactorii foiloru de specialitate — cu pucina esceptiune — ómeni necunoscatori de lucru, tóte nebuniile relativu la acestu morbu scrise — nu numai cà le publica, ci inca le mai si recomanda; prin ce apoi stuparii incepatori vinu in confusiune si adese ori se servescu chiar de medilócele contrarie, si asia reulu din anu in anu totu se mai latiesce, pana candu apoi nici cele mai recomandabile medilóce nu li mai potu folosi nimica.

Numerulu celoru mai esperti apicultori rationali in provinciile germane, franceze si italiene carii se ocupa cu esaminarea „mucedei“ este fôrte mare, si ar' fi de prisosu a insirá parerile tuturor'a, pentru-cà multe pareri de aloru s'au combatutu si reprobatu deja din partea publiculu stupariu prin foile germane de specialitate, precum si in adunarile generali a asociatiunei de apicultura din Austro-germani'a in Kiel, si Salisburgi'a mai decurendu tiente. — Me voiu ocupá dara mai cu séma cu teoriile unoru pucini, cari mi se pare a fi aflu pana acum mai multa partinire la publiculu apicultoru, si pre cari le-am aflu mai potrivite pentru partile locuite de romani.

1. *Lambrecht*, chemicu si stupariu in Vornum, in Anover'a, dice: cà mórtea clocituri in numeru mare provine dela nutritia vermitiloru cu poline (pastura, prafu de flori, malaiu) stricate si purcese in fermentatiune, deci considera morbulu de contagiosu in sa curabilu.

2. *Dr. Preusz*, consiliariu de medicina si stupariu in Dürschau in Borusi'a, a aflu: cà caus'a mucedei provine

dela infectarea aerulu din afara prin nisce bureti microscopici (*micrococcus, mixotrichum chartarum*). Acesti micrococi se imultiescu in aeru in numeru fôrte mare, se misica continuu in aeru, ataca si corpuri tari si se localisédia in acele parti a corpuriloru unde-si afla conditiunile favorabili pentru desvoltarea lor, si anume: unde afla un'a temperatura si umediéla mai mare. Acesti micrococi intrandu cu aerulu in cosnitia, mai antaiu ataca peleuti'a tenera (*epidermis*) a prasilei ne acuperite, pre acést'a o nimicescu si imultiendu-se in modu prodigosu trecu si la prasil'a acoperita si molipsescu totu stupulu. Dr. Preusz considera muced'a de fôrte periculósa, in sa curabila; dice cà déca albinele dela unu stupu molipsitu se vor mutá in o cosnitia sanetósa si li se vor dá faguri sanetosi, stupulu este vindecatu. Éra cosnitiele infectate cu muced'a se potu curati si desinfectiuná cu chlor-kalk.

3. *Fischer*, profesoru de comerciu in Kissingen in Bavari'a, afla: cà caus'a reului provine din lips'a de nutrementu, si muced'a se nasce mai cu séma vér'a candu regin'a oue pré multu, ér albinele din lips'a nutrementulu nu potu provedé vermitii cu nutrementu d'ajunsu. Considera morbulu de epidemicu in sa curabilu.

4. *Dr. Dzierzon*, preotu in Karlsmark, in Silesi'a borusiana, afirma prin probele facute cumca regin'a si albinele perfecte nu se molipsescu de „muced'a“ deci se potu elocá in alta cosnitia cu faguri sanetosi in form'a unui roi, prin aceea in sa nu se intielege cumca stupulu este vindecatu, pentru-cà desi a scapatu regin'a si albinele de cuibulu celu imputitu a microcociloru, totusi edificiuulu remasu este numai o ruina, éra poporulu (albinele) unei cosnitia fora edificiu (faguri) nu este stupu ci numai roi. Dzierzon nu póte partini parerea lui Lambrecht, pentru-cà: déca caus'a reului ar fi polinele stricate si purcese in fermentatiune (dospire, acriciune) atunci mai cà nu am mai avea stupi, pentru-cà mai in totu anulu in fia care stupu se afla poline stricate, pre care in sa albinele nu le consuma ci le lapeda afara.

Nu póte partini nici afirmatiunea lui Dr. Preusz cà: déca micrococii s'ar nasce in aerulu din afara atunci acestu aeru ar stebate in toti stupii unei comune de odata si cium'a s'ar lati cu ventulu preste tóta faci'a pamentulu. Dice: cumca micrococii nu sunt inceputulu reului, ci numai urmarea si produsele cadavreloru din clocitura si se potu lati numai prin contagiositate, ér adevérat'a causa prin carea se nasce mórtea clocituri este pana acú acoperita cu velulu nesciintei.

Teori'a lui Fischer o combate mai cu séma prin urmatóriele: a) Instinctulu albineloru este atátu de desvoltatu, in càtu ele nu suferu nici o desproportiune in republic'a lor, prin urmare nici intre prasil'a si puterea lor de nutrementu. Albinele, candu se cam finesce nutrementulu la campu, de locu marginescu si punerea óeloru, b) s'a petrecutu numeróse casuri, candu si in anii cei mái buni si manosi s'a escatu muced'a, precandu érasu din contra in anii rei nu.

5. *Locher*, docinte in Sigmaringen Hohenzolern, se vaiera cà de diece ani intregi se lupta contr'a mucedei, fora se fia aflu vre unu medilocu spre a se scapá de ea. Arata cumca a intrebutiatu tóte medilócele si adeca: a elocatu regin'a si albinele stupulu infectatu in alta cosnitia curata de muced'a, le-a datu faguri noi si sanetosi, locuintiele vechi, ramele si recuisitele le-a desinfectiunatu, stupari'a a mutat'o in altu prejuru indepartatu, a cercatu feliu de feliu de nutrementu pentru albine, si tóte inzedaru.

Locher cunósce dóue felii de muced'a: *curabila*, si *incurabila*. Curabila o numesce candu unu stupu in starea normala, móre o parte ne'nsemnata din clocitur'a iuca ne acoperita, pre carea in sa albinele o lapeda afara,

\*) Aci nu intielegemu pre stuparii romani, pentru-cà la noi s'a scrisu fôrte pucinu despre stupariu.

pana a nu trece in putredine. Era candu, in stupu moru 25 procente din cloctur'a acoperita si ne acoperita, atunci albinele nu mai potu curati fagurii de cadavrele larveloru si nimfeloru, acestia apoi trecu in putredine, se nasce veninulu de cadavru, din acestia resaru micrococii si atunci muced'a este incurabila. In astufeliu de stupu tote sunt infectate si nu este altu remediu spre vindecarea lui si a stupariei intregi decatu alu cassá.

6. Dr. Zivanzsky presedintele reuniunii de stuparitu din Brün si profesorulu *Mauritiu Beyer*, dicu: cumca candu intr'unu stupu more numai prasil'a ne acoperita (larvele) atunci caus'a reului pote fi nutrementulu; prin mortea larveloru se potu nasce apoi vegetabilele parazitice (micrococii) carii mai tardiu nimicescu si nimfele. Deorece in sa s'a vediutu cumca in acelasi timpu a moritu si larvele si nimfele, caus'a mortalitatii dara a potutu fi nutrementulu, pentru-ca nimfele nu se mai nutrescu din afara; mortalitatea repede dara n'a potutu fi alta decatu lips'a de caldura receruta, — candu adeca dupa mai multe dile calde, urmédia pre neaseptate mai multe dile forte reci, in care albinele spre a loru mantuintia pentru ca se se pota incaldi reciproce se retragu in afundimea cosinitiei se strengu laolalta ca ghemulu, era prasil'a resfirata din diosu de ele remane singura, in câteva ore recesce si more in numeru forte insemnatu, fia acoperita ori ne acoperita, pre care albinele dupa impregiarile loru ne putendu-o lapeda afara, acest'a trece in putredine si de aci provine muced'a periculosa. Acesta afirmatiune se vede a fi si dupa parerea nostra mai demna de crediamentu si merita a se petrece cu atentiune.

7. In fine vine inca Schönfeld apicultoru in Tentschel cu asia deosebita parere despre muced'a, elu inca cunosece doue feluri de muced'a si adeca: un'a *curabila* si alt'a *incurabila*, incatu despre cea curabila partinesce parerea lui Zivanzsky, incatu erasi despre muced'a incurabila se alatura lui Preusz. Dice ca esperintiele lui Ernberg, Pasteur, F. Moszler, Dorme, Dareste, Unger si Vyman, arata din destulu cumca in atmosfera preste totu si totudeun'a se misca nenumerate sementie de diatomee, desmidie, bacillarie, vibrione, si branele, tote ca sementiuri de diferite vegetabile parazitice, dice cumca micrococii inca sunt vegetabile parazitice, si ca atari nimicescu numai prasil'a stupului in care se afla, era prin aeru nu se potu nici eloca nici ocula prin alte mediloece in stupii vecini. Adeverulu in sa este cumca din micrococi se produce ca sementia o farina forte merunta si alba, carea abia se pote vede prin microscopi, numai acesta farinutia se pote apoi ventila prin aeru si ocula si in alte cosinitie sanetose.

Cei ce voru fi petrecandu in mediloculu poporului nostru romanescu vor fi aflu cumca la romanii nostrii intre multe datini rele sunt multe si bune, relative la istoria naturala si economia, pre care ei le-au ereditu dela mosii stramosii loru si le susutienu si astadi fora ca se scie ca pentru ce le sustienu; ei dicu ca asia s'au pomenitu cu ele si asia sciu ca e bine.

Asia vedem pre stuparii romani ca primaver'a cam pre timplulu dupa ss. 40 da mucenici cam candu incepe a inlori salca, ei reteza stupii din cosnitiele de rendu \*) fara diferentia de calitatea fagurilor fie aceia vechi si stricati, fie noii si tineri, totu un'a, ei retezarea o facu de dupa populatiunea albineloru, adeca pana acolo reteza fagurii, pana unde pricepu, ca fagurii remasi voru fi destulu de acoperiti cu albine.

Odinora retezarea fagurilor a fostu preste totu recomandata (se intielege ca in cosnitiele cu faguri imobili)

\*) se intielege ca cosnitiele Dzirzonane poporulu nostru nu le cunosece.

mai tardiu a datu peste multi contrari; unii stupari recomanda ratezarea fagurilor sub pretestu ca stupulu cu fagurii retezati, se indemna la mai multa lucrare, altii dicu: ca fagurii de prisosu si ne acoperiti bine de albine prasescu multe molii; si era altii partinescu ratezarea fagurilor vechi si stricati, si cei pentru cloctur'a de trenatori constructi fora privintia la proportiune intre albine si fagurii remasi.

Astadi intre cei mai probati stupari retezarea fagurilor a produsu precumu se vede a dou'a certa forte interesanta carea se continua cu multa spargere de capu, si nimica mai pucinu ca morbulu muced'a. Retezarea seu neretezarea fagurilor este sora de cruce cu morbulu muced'a, pentru ca ambele nu sunt destulu de chiarificate in stuparitu, pentru aceea am trecut dela muced'a la retezarea stupiloru pentru-ca in ambele de si s'a desvoltatu destula iscusintia, totusi adeverulu jace in midiloculu pareriloru.

Dr. Dzirzon recomanda ratezarea fagurilor pentru-ca prin aceea stupariulu casciga faguri reservi si pentru-ca albinele numai decatu se punu la lucru si ca se-si intregesca fagurii taieti se asiadia pre marginea taieturei in forma unui strugure si prin aceea se sustiene mai bine caldur'a receruta in partile superioare a faguriloru. Elu recomanda prenoirea faguriloru si pentru aceea pentru-ca plamad'a tenera din fagurii teneri este mai completa, er din contra in fagurii vechi unde a mai fostu prasita cloctur'a, se scie ca fia care nimfa a lasatu dupa sine o pelcutia forte fina, totusi in astufeliu de casuri mai multe pelcutie de cloctura facu celula mai mica, din care apoi si albinele crescu mai pitice.

Onteles Stosch celu mai mare opositiunalu alu retezaturei faguriloru si prin urmare alui Dzirzon, nu recomanda ratezarea faguriloru in primavera pentru-ca spre producerea caldurei se pote margini spatiulu si fora ratesarea faguriloru, era cascigarea faguriloru reservi mai potrivitu o face prin roiu seu prin casarea rationala a stupiloru superflui; se vede ca Stosch intielege cosnitiele cu faguri mobili.

Dr. Zivanzky afla ca de orece s'a constatatu ca albinele spre a produce 1 fondu de cera consuma 10—15 fontide miere si poline, si ca pana ce albinele edifica 1 fondu de faguri trece atat'a timpu in catu ar pote aduna celu pucinu 15—18 fontide miere, socotindu numai 25 fontide miere, a 30 cr. face sum'a de 7 fl. 50 cr. pana ce 1 fondu de ceara consta abia 80—90 cr. asia dara prin retezare resulta minimumu o dauna de 6 fl. 70 cr. v. a. dupa retezarea unui fondu de faguri, deci se alatura la parerea lui Stosch.

Resumandu acum tote parerile stupariloru de mai susu relative la muced'a si ratezarea faguriloru, cu permisiunea publiculu stupariu romanescu voiu a-mi da si eu modesta-mi parere firesce ca nunumai dupa cunoscintiele cascigate prin teori'a si pracs'a de pana acumu ci si dupa studierea usulu stupariloru nostri romani.

Mai antaiu de tote facu diferentia in metodele dupa care manuamu stuparitul.

Vincentiu Schelegianu,  
parochu si asesoru consistorialu.

(Va urmá.)

## VARIETATI.

× *Bisericile mari ale Europei.* — Éta o notitia de numerulu persóneloru ce potu cuprinde bisericile mai vaste din Europa: St. Petru din Roma 54,000; catedral'a din Milanu (doma) 37,000; St. Paulu din Roma 25,000; Sta. Sofia din Constantinopole 23,000; Notre-Dame din Paris 21,000; Catedral'a din Pisa 13,000; St. Marcu din Venetia 7000. etc.

† **Necrologu.** Credinciosii bisericeii noastre romane ortodosse din comun'a Monereu cu dorere aduca la cunoscintia publica mórtea multu onoratului si iubitului loru pastoriu sufletescu **Terentiu Curt'a**, intemplata in 19. Ianuáriu a. c. spre intristarea rudeniilor, amiciloru si a filorú lui sufletesci.

Inmormentarea s'a intemplatu in 21. Ianuáriu a. c. la care au celebratu protopopii Constantinu Gurbanu si Andreiu Machi cu ó asistintia cuvenita de 10. preoti.

Elu a fostu si la mórte modelu de preotu, carele legatur'a sufletésca o a pretiuitu mai multu de câtu cea trupésca a sangelui; dovéda: cá pe langa aceea, cá nu s'a seuitatu de nemotenii, — cas'a sa propria cu fondulu intravilanu o a testatu comunéi bisericesci de casa parochiala, si inca a mai lasatu pe sém'a bisericéi una suta de florini bani gata.

*Fia-i tierin'a usióra si memori'a in veci binecúventata.*

### Post'a Redactiunei.

Dlui Pávelu Labasianu in Szt. Andrés. N'am potutu scí post'a Dtale. Déca insa banii de prenumeratiune ii-ai trimisu pentru Comuna si nu pentru Dta, atunci trebúia se puni espresu cá, fói'a o prenumera Gomon'a, cea ce noi n'amú aflatu atinsu de feliu, cáci pre avisulu postalu erá pusu numele Dtale, si alta nimicu. Din protocolu te amú stersu, insa numerii: 1, 2, 3, si 4, cari Dta ii-ai primitu si neabonatu — te rogamu a ni-ii restitú.

Dlui Ioanu Bircea in Voitek. Dóne esemplarie din „Statutul Organicu“ ti s'au spédatu. Este tristu lucru cándu starea financiaria e afátu de critica. Binevoiesce insa datori'a din anulu trecutú a ni o trimite, precum si numerii ce ii-ai primitu in anulu acest'a.

Dlui M. Rubinovicu in Petró'sa. Esti indusu între prenumerantii noi. Articlii si corespondintiele científice nu cádu in rubric'a publicatiuniloru tacsabile.

On. Comitétu parochialu in Micalaca. Din anulu trecutú sunteti in restantia cu 6 fl. v. a. pentru Scóla, sub care adresa, fói'a s'a spédatu regulatu si neintreptu.

Rv. D. G. V. in S. N'avému §. in programu, de dupa care se potemu trimite fói'a gratis si oficielorú protopresbiterale.

Dlui Paulu Fizesianu, preotu. Unde si cui se adresamu „Lumin'a“?

### Concursu 3

pentru vacant'a statiune invetiatorésca din Mocirla, comitatulu Bihoru, protopresviteratulu Beeliului. —

Emolumintele sunt urmatóarele:

a.) in bani gat'a: 26 fl. v. a.

b.) in naturale: 13. cubule, diumetate grâu diumetate cucurúdiu.

c.) dela 90. case cáte 1. portie de fenu.

d.) lemne pentru invetiatoriu, si scóla. 8. orgii.

e.) Cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acésta statiune invetiatorésca, sunt pofititi a-si tramite recursurile sale instruite dupa recerintie la subscrisulu pana in 29. Ianuáriu a. c. in caré di si alegerea se va efeptú.

Datu in Beeliu in 6. Ianuáriu, 1874.

In consensu cu comitétulu parochialu, **Ioanu Capitanu** inspectore.

### Concursu 3

pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scól'a gr. or. romana din comun'a Baratihazu se escrí concursu pana in 2. Februáriu 1874.

Emolumintele: in bani gat'a 84 fl. v. a. in pamentu 2 jugere aratura, ½ jugeru gradina, in naturale 50 meti grau, 50 funti sare, 84 funti clisa, 12 funti lumini, 2 orgii de lemne si 8 orgii de paie, cartiru liberu. —

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si adresá recursurile sale provédute cu testimoniú despre depunerea esamenulu de calificatiune subscrisului panala terminulu susu fipsatu.

Timisior'a in 11. Ianuáriu 1874.

In contielegere cu comitétulu parochialu

**Nicolau Cosiariu,**  
inspectoru cér. de scóle.

## CONCURSU 2

1) pentru vacant'a parochia din O. Apateu Protopresviteratulu Oradii-mari; alegerea va fi in 31. Ian. c. v. a. c.

Emolumentele sunt: Un'a sesiune de pamentu aratoriu, biru dela 120. de casi cáte o vica de bucate in graantiu, stólele indatinat, si cuartiru liberu. — Datu in O. Apateu, in 6. Ianuáriu. st. v. a. c.

2) Pentru vacant'a parochia din Hidisielulu de susu, Protopresviteratulu Oradii-mari, alegerea va fi in 30. Ian. c. v. a. c.

Emolumintele sunt: un'a sesiune de pamentu aratoriu, biru cáte o vica de bucate in graantiu dela 140. de casi, stólele indatinat, si cuartiru liberu. — Datu in Hidisielulu de susu in 7. Ian. st. v. a. c.

3) Pentru vacant'a parochia din Calea-mare Protopresviteratulu Oradii-mari, alegerea va fi in 30. Ianuáriu. st. v. 1874.

Emolumintele sunt: Pamentu aratoriu de 8. chibele de semanatura, biru cáte o vica de bucate in graantiu dela 120. de casi, stólele indatinat, si cuartiru liberu. — Datu in Calea-mare in 13. Ianuáriu st. v. 1874. —

Doritorii de a recurge la aceste vacante parochii, au a-si tramite recursurile lorú bine instruite dupa „Statutul Organicu“ adresate comitétulu parochialu, trimitiendule deadreptulu Protopresviterulú tractualu alu Oradii-mari — pana in 29. Ian. st. v.

Datu in Oradea-mare, 13. Ianuarie 1874.

### Comitetele parochiale.

In contielegere cu Protopresviterulu tractualu alu Oradii-mari.

**Simeonu Bica.**

Protopres. Oradii-mari.

## Concursu 3

pentru urmatóarele statiuni invetiatoresci:

1. Foneu, cu salariulu anualu. 24. fl. 12 cubule de bucate, 4 jugere de pamentu, 4 orgii de lemne, dela tóta cas'a 1 portia de fenu, cuartiru si venitulú din cantoratu.

2. Tinc'a, cu salariulu anualu 40 fl. 10 cubule de bucate, 10 lantiuri de pamentu aratoriu, cuartiru si venitulú din cantoratu.

Competintii au a-si tramite recursele bine instruite si adresate comitétulu parochialu la subscrisulu, pana in 26. Ianuáriu st. v. a. c. cándu se-va tiené si alegerea.

Rippa (p. u. Tenke) 13 Ianuáriu 1874.

Din increderea comitetelorú parochiali, **Nicolau Boitii**, inspectoru. scol.

## Edictu. 2

*Raveic'a Bince* nascuta in *Rabagani* — carea inainte de acést'a cu 1½. anu si-a parasitu pe legiuitulu seu sociu *Teodoru Popa* din *Rabagani* — fara a se scí unde se afla — prin acést'a e provocata: ca pana la finea lui Aprilie v. 1874. se se presentie naintea Scaunulu Protopopescu alu Papmezeulu cáci la din contra — caus'a divortiala radicata de catra amintitulú ei sociu, si in absintia ei se va decide in sensulu canónelorú santei noastre bisericéi.

Datu din Siedinti'a Scaunulu Protopopescu gr. or. alu Papmezeulu tienuta in *Rabagani* la 7. Decemvre v. 1873.

**Elia Moga,**  
protopresbiterulu Papmezeulu presiedinte.

**Ioanu Corbutiu,**  
notariu.

## Concursu 3

se deschide pentru statiunea invetiatorésca Confesiunala din Comun'a Cavn'a, Comitatulu Aradului, cu terminu de alegere pe 27 Ianuarie 1874 st. v.

De acestu postu sunt legate urmatóarele emoluminte:

1. 84. fl. salariu anualu

2. 10 sinice de bucate

3. 10 orgii de lemne

4. Cuartiru cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au de a-si sussterne recursurile lorú catra Comitétulu parochialu, subscrisulú Inspectoru pana in 25 Ianuáriu 1874. st. v.

In Cavn'a la 10 Ianuáriu 1874

**Comitétulu parochialu.**

In contielegere cu mine: **Ioanu Ardeleanu** inspectoru scol.